

Методичний коментар до сюжетної картини

Сюжетна картина допомагає розкрити молодшим школярам процес виготовлення соків — від вирощування фруктів та ягід до надходження готової продукції до магазину. Причому діти мають змогу побачити не тільки виробничий процес, а й виготовлення соків уже знайомим, “домашнім” способом, порівняти обидва процеси, виділити в них спільне й відмінне.

Варто також ознайомити дітей з професіями людей, які працюють в єдиному ланцюжку, де кожен відповідає за якість своєї роботи і всі разом роблять спільну справу. Це вдалий приклад співпраці різних фахівців. Малята усвідомлюють, що кожна упаковка соку — результат злагодженої праці багатьох людей, яку слід поважати, а отже, бережно ставитися до продуктів.

Сподіваємося, що бесіда за сюжетною картиною зацікавить малят ще й тим, що вона пов’язана з повсякденним життям кожного з нас. Тому варто продовжити її, спробувавши виготовити сік власноруч (якщо є така можливість). Отже, пройдемо з малятами весь ланцюжок виготовлення соку вже як безпосередні учасники процесу.

Пригадайте з дітьми [мультфільм “Рекс восени”](#) (з циклу “Пригоди Рекса”), який ми дивилися на [тижні 5 “Осінь мозаїка”](#), а також збір яблук у власному саду.

- Чи складно збирати яблука? Чому?
- Як треба і як не варто їх збирати? Чому?
- Чому яблука не можна кидати в кошик?
- Як Рекс допоміг хлопчиків? Які креативні винаходи ви побачили в мультфільмі про Рекса? Як ви гадаєте, чи можна їх втілити у життя? Чому?

А тепер подивимося, як збирають яблука на сік зараз (перегляд [відео “Механізоване збирання яблук на сік”](#)).

- Чому яблука на сік можна струшувати?

Розкажіть малятам, що на сучасних заводах люди мають можливість швидко переробити такі яблука на сік, тому вони не встигають погнити. Тож на сік не треба акуратно зривати яблука вручну, а можна швидко струсити та зібрати за допомогою спеціальної техніки.

Приготуйте з малятами яблука та інші осінні плоди для соку.

- Як ви будете вибирати плоди? На що передусім звернете увагу? Чому? Візьмете великі чи маленькі, пізньостиглі чи середньостиглі тощо? Чи звернете увагу на їхню соковитість?
- Поговоріть із дітьми про те, яким буває сік.
- Пригадайте, який сік вони куштували, бачили в магазинах.

Добре підготувати кілька соковижималок (електричну та ручну) для різних фруктів — твердих, цитрусових (м’яких), а також сито, тертушку, велику ложку (краще дерев’яну). Запропонуйте дітям самостійно отримати сік різними способами.

- Яким способом з яких плодів можна отримати сік? (Наприклад, спробуйте отримати яблучний сік способом вичавлювання через сито і ручною соковижималкою для цитрусових.)
- Який спосіб дав змогу отримати більше соку?
- Який спосіб сподобався найбільше?
- Визначте переваги й недоліки різних способів.

Дайте дітям скуштувати сік з однакових плодів з м'якоттю та без неї. Чи з одного й того самого плоду зроблений сік? Чим соки відрізняються? А який сік виходить різними способами? Спробуйте з малятами придумати, як із соку з м'якоттю зробити сік без м'якоті, спробувати зробити це, порівняти різні способи. *(Нагадайте малятам досліди з фільтрацією води.)*

- Чим відрізняється спосіб приготування соку на виробництві і вдома?

Вдома ми можемо вичавити сік на один раз, його не треба зберігати, тому ми не кип'ятимо сік. Під час нагрівання втрачаються вітаміни, цінні елементи, тому домашній сік корисніший. Розкажіть малятам про те, що свіжовичавлений сік найцінніший, там найбільше вітамінів, тож варто не купувати сік у магазині, а хоча б іноді пити свіжий.

Пригадайте з малятами, як робили сік різними способами. Опишіть послідовність дій. Уявіть, що на дачі виріс гарний врожай і треба переробити багато яблук або інших плодів — зробити багато соку. Який спосіб варто обрати в такому разі? Чому?

Розкажіть малятам, що таке конвеєр. (див. [презентацію "Кулінарний конвеєр"](#)) Навіщо і коли він потрібний? Розподіліть операції під час приготування соку так, щоб вийшов конвеєр. (А можливо, вийде кілька різних конвеєрів.) Об'єднайте дітей у групи, проведіть змагання конвеєрів. Щоб переваги конвеєра було краще видно, можна попросити одну групу працювати без конвеєра. Хто переміг? Чому?

Пригадайте з малятами, в яких упаковках ви бачили сік у магазинах. А як упаковують сік вдома? Чому саме так?

- Розріжте упаковку від соку й розгляньте, з чого її виготовлено.
- Як можна використати розрізану упаковку? (Наприклад, зробити підставку для олівців та ручок.)
- Які ще напої продаються у таких упаковках? Чому? Розріжте їх. Чи схожі вони на упаковки соків?
- Чи можна з малюнка на упаковці зрозуміти, який сік у ній міститься?
- Запропонуйте дітям вигадати і намалювати упаковку улюбленого соку так, щоб й іншим захотілося його скуштувати, а також розповісти про свій улюблений сік, щоб аж слинка потекла.
- Чи з усіх плодів можна робити соки? Скуштуйте різні плоди. Порівняйте їх. З яких плодів може вийти сік, а з яких — ні? (Наприклад, з бананів.) Чому? Чим банани відрізняються від інших плодів?
- Як наперед визначити, чи можна отримати сік із плодів?